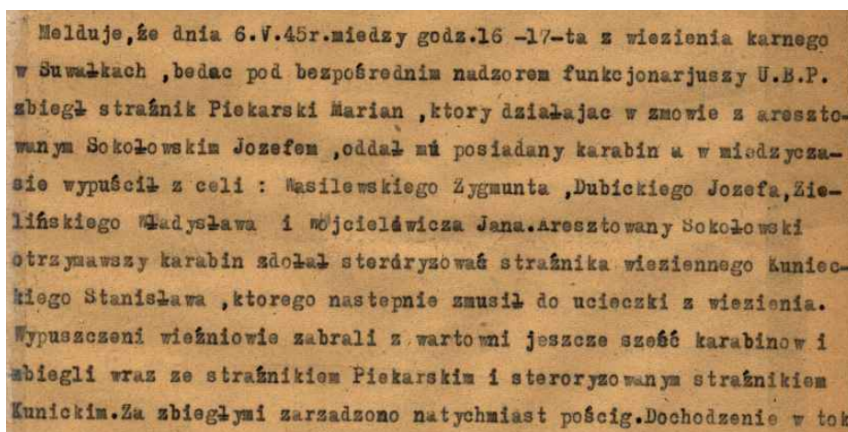

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/184509,Jacek-Hryniewicki-Rocznica-ucieczki-aresztantow-z-wiezienia-karno-sledczego-w-Su.html>
25.04.2024, 18:40

Jacek Hryniewicki: Rocznicą ucieczki aresztantów z więzienia karno-śledczego w Suwałkach - 6 maja 1945 roku - kalendarium

Jak wynika z meldunku naczelnika Wydziału Śledczego Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Białymstoku Stanisława Kopera w dniu 6 maja 1945 roku doszło w Suwałkach do ucieczki więźniów z tamtejszego zakładu karnego. W późnych godzinach popołudniowych wolność uzyskało wówczas pięciu aresztantów, których personalia wymieniane są na kartach dokumentów wytworzonych przez komunistyczny reżim. Z niewoli wydostali się: Józef Dubicki, Józef Sokołowski, Zygmunt Wasilewski, Jan Wojciulewicz oraz Władysław Zieliński. Szóstym, który opuścił wtedy mury więzienia, był pracujący tam jako strażnik i fryzjer Marian Piekarski, szerzej znany pod pseudonimem „Ryś”, w istocie będący zakonspirowanym członkiem podziemia niepodległościowego, który na rozkaz dowódcy dywersji suwalskiego obwodu Armii Krajowej Obywatelskiej – Aleksego Łukowskiego ps. „Zarucki” – przeniknął do aresztu w celu oswobodzenia towarzyszy broni. Dokładny przebieg omawianego zdarzenia znamy przede wszystkim z zeznań komunistycznych wartowników obezwładnionych przez „Rysia” i uciekinierów – m.in. Stanisława Kunickiego oraz Stanisława Zgutczyńskiego. Pierwszy z wymienionych został przez nich nawet pojmany, jednak po upływie trzech dób go wypuszczono. Partyzanci przejęli broń strażników więziennych. Stało się to możliwe za sprawą fortelu Piekarskiego, który jednemu z aresztowanych – Sokołowskiemu - przekazał karabin pod pretekstem wydania mu polecenia wyczyszczenia go. Rozbrojonych strażników zbiedzy uwięzili w toalecie.

Melduje, że dnia 6.V.45r. między godz. 16 -17-ta z więzienia karnego w Suwałkach, będąc pod bezpośrednim nadzorem funkcjonariuszy U.B.P. zbiegł strażnik Piekarski Marian, który działając w zмовie z aresztowanym Sokołowskim Józefem, oddał mu posiadany karabin a w międzyczasie wypuścił z celi: Wasilewskiego Zygmunta, Dubickiego Józefa, Zielińskiego Władysława i Wojciulewicza Jana. Aresztowany Sokołowski otrzymawszy karabin zdołał sterdyzować strażnika więziennego Kunickiego Stanisława, którego następnie zmusił do ucieczki z więzienia. Wypuszczeni więźniowie zabrali z wartowni jeszcze sześć karabinów i zbiegli wraz ze strażnikiem Piekarskim i sterdyzowanym strażnikiem Kunickim. Za zbiegłymi zarządzono natychmiast pościg. Dochodzenie w toku

Kopia zawiadomienia naczelnika Wydziału Śledczego KWMO w Białymstoku w sprawie ucieczki

z więzienia karno - śledczego w Suwałkach (zbiory Archiwum IPN)

Fotografia Mariana Piekarskiego w wieku 14 lat

(źródło: Kaszlej Zbigniew, Rychlewski Bartłomiej, „Słownik biograficzny konspiracji niepodległościowej na Augustowszczyźnie i Suwalszczyźnie 1944 – 1956”, 2020;

zbiory B. Rychlewskiego – fotografia przekazana przez siostrę „Rysia” – Irenę Pietkiewicz z d. Piekarską)

autor wpisu- Jacek Hryniewicki

Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Białymstoku

Więzienie karno-śledcze
(1944-1956) - Suwałki -
Śladami zbrodni